

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.





JÄRNÅLDERS GRAVFÄLT VID YTTRE RESTAD. — FOTO. DR. G. SARAUW, GÖTEBORG.

24:DE ÅRG.

DEN 20 MAI 1923.

N:o 34.

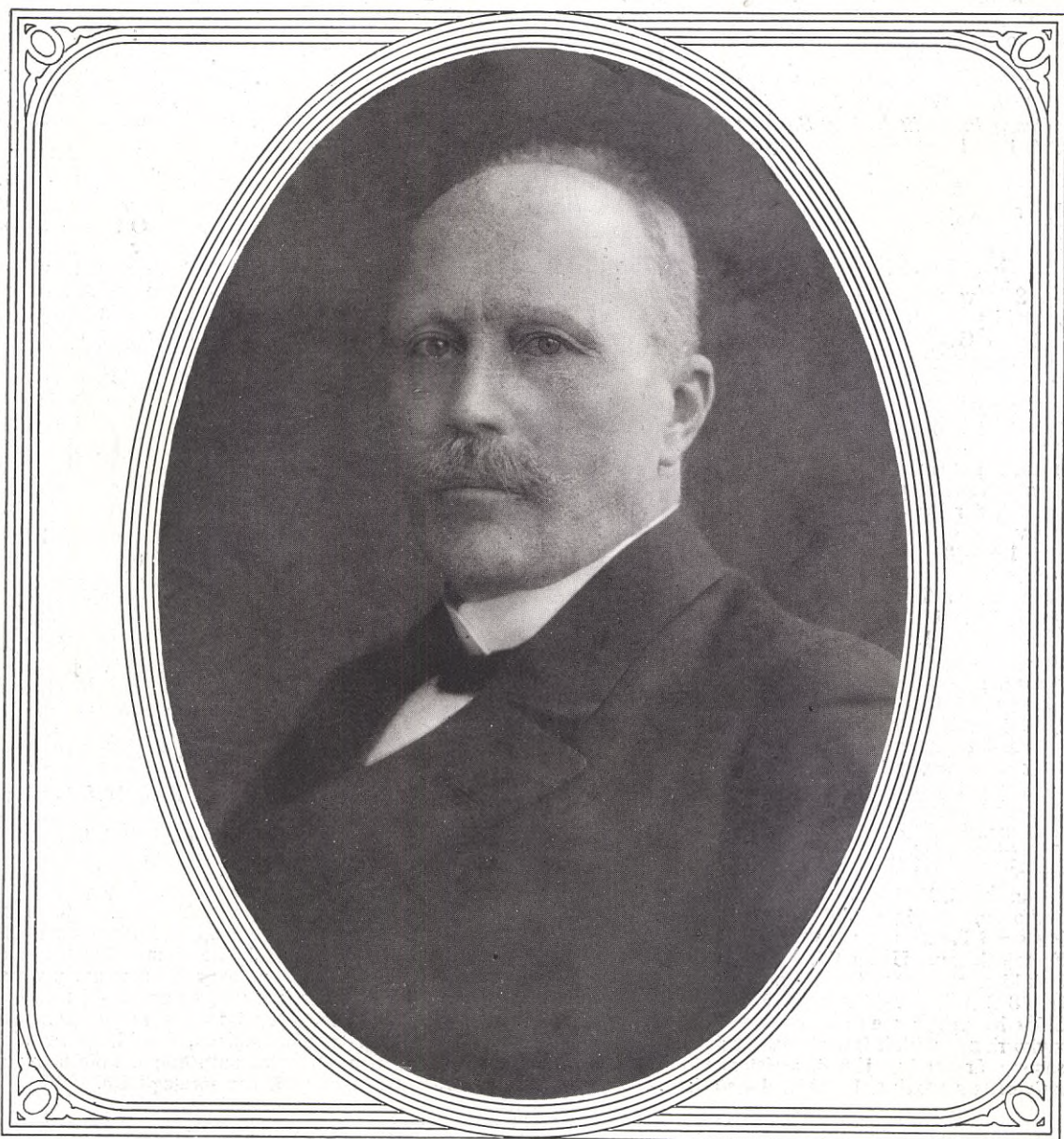


Foto. Lindbohm, Göteborg

Kliché: Goés Ridgrå & Klichéanstalt, Gbg.

G. Sarauw

GEORG SARAUW.

TILL PORTRÄTTET Å FÖREGÅENDE SIDA

I de högtidligheter, varmed Göteborgs stad i dagarna firat trehundraårsminnet av sin grundläggning, ingick som ett av de mest stiltfulla momenten den doktorspromotion, varvid Göteborgs Högskola deltog i desamma. Närvarande gamla uppsaliensare och lundensare betygade med samma villighet, att det icke ens vid de gamla universiteten skulle vara lätt att utpeka ett moistycke till den vältalighet, som här utvecklades såväl på modersmålet som på romarspråket, och i gediget innehåll var professor Helge Almquist högtidstal över Göteborgs öden under de gångna tre seklen ett mästerstycke. Till aktens solennitet bidrog kreerandet till hedersdoktorer av tre var på sitt område förtjänta män som personligen mottogo lagerkransen: överstelöjtnanten Hugo Fröding, den lika kärleksfulle som outtröttlige lokalhistorikern, Göteborg Handels- och Sjöfarts-Tidnings f. huvudredaktör Henrik Hedlund, under årtionden den svenska publicistikens prydnad vare sig det gällt vårdandet av de stränga journalistiska hedersbegreppen, modersmålet rykt och ans till största möjliga enkelhet och klarhet eller omsorgen om dagsfrågornas grundliga utredning; samt slutligen den utmärkte arkeologen Georg Sarauw, vari Göteborgs museum under ett årtionde värdat sina fornsamlingars nitiska vårdare och ojämförlige förökare, tillika upphovsman till den prehistoriska avdelningen å Göteborgs Jubileumsutställning.

Georg Frederik Ludvig Sarauw är född på Petersvärf i Kallehave församling på Själland den 12 nov. 1862 samt son till forstrådet, skovrideren eller som vi på svenska skulle säga jägmästaren Conrad August Nicolaus Sarauw och hans maka Betzy Vilhelmine Hansen. Slakten, som även på andra områden skänkt Danmark ett antal betydande män, hette ursprungligen Meyer och härstammade från Hannover; namnet Sarauw förvärvade den genom Friedrich Georg Ernst Meyers adoption 1797 av sin onkel, preussiske kaptenen Georg Adolph Sarauw i Holstein, men redan denna adoptivgrenens stamfader blev god dansk och slutade sina dagar som forstinspektör vid Sorø akademi och verkligt justitsråd. Även Georg Sarauw hade från början i likhet med fadern och farfadern för avsikt att ägna sig åt skogsväsendet. Efter studentexamen på Herluifsholm 1881 idkade han under ett år naturvetenskapliga studier vid Köpenhamns universitet, där han 1882 avlade cand.-phil.-examen, och begav sig därefter till universitetet i München, där han 1883—84 började skogsvetenskapliga studier; även företog han studieresor i skogstrakterna i södra och mellersta Tyskland samt Böhmen. Därefter återvände han till Köpenhamn och genomgick Den k. Veterinär- og Landbohøjskole därstädes 1884—88 med diplom som forstkandidat (jägmästare). Hans starka vetenskapliga intressen hindrade honom emellertid att övergå till den praktik, för vilken han nu var i besittning av alla förutsättningar; han återupplög nu vid universitetet naturvetenskapliga studier, särskilt i botanik och växtfysiologi, och utbildade sig 1890 än vidare som assistent vid lantbruksförsöksstationen i Rostock i kemisk analys av åkerjord samt växtförsök med konstgödsel samt meteorologiska observationer. Ytterligare studerade han 1890—91 växtfysiologi och mykologi vid lantbrukshögsskolan och universitetet i Berlin samt 1891—92 växtfysiologi och anatomi vid Sorbonne, Muséum d'histoire naturelle och Institut Pasteur i Paris samt vid växtbiologiska laboratoriet i Fontainebleau. Under tiden hade han även publicerat åtskilliga vetenskapliga undersökningar och fick sig år 1892 tilldelat Det kgl. Danske Videnskabernes Selskabs pris för en avhandling om rotsymbios och mykorrhiza särskilt hos skogsträden. En kortare tid samma år var han jämväl assistent vid Köpenhamns universitets växtfysiologiska laboratorium.

Ehuru Sarauw visst icke härmed helt övergav sina skogsvetenskapliga undersökningar — så sent som år 1903 utgav han i utvidgat och avslutat skick sin nyss nämnda prisbelönta avhandling på franska språket och 1896—1917 tjänstgjorde han som censor vid skogsbrugsexamen i Köpenhamn — kom han emellertid nu att slå in på ett helt nytt forskningsområde, i det han år 1894 vann anställning som assistent vid danska Nationalmuseets förhistoriska avdelning. Då för tiden var denna förening av arkeologiska och naturhistoriska studier mindre vanlig, ehuru lapetus Steenstrup och Sven Nilsson visat kombinationens fruktbarhet. Det skulle icke dröja länge, förr än densamma ännu en gång skulle lägga i dagen sina fördelar. Strax efter sekelskiftet föll det på Sarauws lott att undersöka en stenåldersboplats å Maglemose ("Stormossen") vid Mullerup mellan Kalundborg och Korsør på Själlands västkust. Med outtröttlig flit hopsamlade Sarauw här icke mindre än över 20,000 fornföremål, redskap av flinta, hjorthorn och ben. Inga flintredskap voro sli-pade; väsentligen utgjordes de av skrapor och knivar. Bland hornverktygen märktes yxor med skafthål, hornyxor med snett skuren eggtyta, yxor med ett hål för insättandet av en stenegg, mejslar; vidare förekomma benyxor med skaftrör, sömgjättare, dolkar, pryglar och harpuner av ben. Benlämningarna härrörde från omkring trettio olika djurarter, däribland uroxer, älg, kronhjort och vildsvin. Mycket kol och trädgrenar, mest tall, därnäst hassel, alm etc. anträffades i boplatslagret. Den förhärskande ställning, som intogs av äru- och älgresterna, tolkades av Sarauw som vittnesbörd om att boplatsen härrörde från en mycket avlägsen period nämligen den s. k. Ancylustiden, då Östersjön ännu var en sötvattensinsjö. Frånvaron av lerkärl och benharpunernas rikliga förekomst gjorde, att Sarauw inordnade Maglemosefynden i de av den av den franske forskaren E. Piette azilien-tiden benämnda perioden. Enligt Rutger Sernanders undersökningar är detta måhända en för tidig datering, men i varje fall tillhöra fynden den äldre Littorina-tiden. Fornsakerna hade avlagrats i en sjö, som vid tiden därför måste ha varit ca 2 meter djup, och då inga pålar till en påhyggnad anträffades, slöt Sarauw, att de där vistande människorna uppehållit sig på timrade flottar.

Undersökningarna rörande "Maglemose-kulturen" gjorde med ett slag Sarauws namn världsberömt. Flera vetenskapliga samfund, såsom Die Alterthumsgesellschaft Prussia i Königsberg och Wiener Prähistorische Gesellschaft, kallade honom till hedersledamot, andra såsom Berliner anthropol. Gesellschaft, Anthropol. Gesellschaft i Wien och Société Royale d'Archéologie de Bruxelles till korresponderande ledamot. Självt fullständigade han 1911 sina studier i arkeologi och geologi samt växtbiologi med torvmosseundersökningar vid Uppsala universitet, där han även avlade filosofie licentiatexamen 1913. Året förut hade han av Göteborgs Musei styrelse kallats till intendent vid museets arkeologiska avdelning. Från 1915 har han varit sekreterare hos Göteborgs och Bohusläns fornminnesförening och redaktör av dess tidskrift.

I Göteborg har Sarauw igångsatt en omfattande systematisk undersökning med kartläggning, katalogisering och beskrivning av fornminnen i hela göteborgstrakten och ett gott stycke upp i Bohuslän på sätt den prehistoriska delen av Jubileumsutställningen med därtill hörande tryckta redogörelse närmare utvisar. Särskild förtjänst har han inlagt genom sin förmåga att väcka det arkeologiska intresset hos allmänheten, särskilt inom folkskollärarekåren, i åtskilliga av vars medlemmar han förvärvat outtröttliga, trofasta medhjälpare i det stora verk han företagit sig.

Till bild å sid. 540.

Republiken Lettlands nya sändebud vid Svenska Hovet, envoyén Charles Zarine, anlände till Stockholm den 7 maj och mottogs av Konungen i högtidlig audiens å K. slottet, varvid han fick avlämna sina kreditivbrev. Samma dag avreste ministern till Göteborg för att övervara högtidligheterna vid stadens 300 årsjubileum och Utställningsinvigningen.

Till bild å sid. 540.

Kebnekaises fjällmassiv omfattar bl. a. den fjälltopp, som sedan länge tillerkänts rangen av den högsta inom hela vårt land. Trots under förra året yppade tvivel, synes dess ställning i sagda hänseende förbliva orubbad.

Första gången, denna fjälltopp trampades av en kvinnas fot, var den 23 juli 1902. Det var friherrinnan Elvira Fleetwood, f. Engström, som, pr. Björklings led (sedermånga ofta nog benämnd "den vanliga"), utförde denna beaktansvärda prestation. En helt annan led för toppens uppnående är den, som Gudjohnsen på senare tid närmare studerat och beskrivit till gagn för efterföljande. (Sedan flygare och därefter Mesch flera år tidigare ådagalagt möjligheten över huvud att taga sig upp (event. ned) för ö. väggen vid toppbestigning). I denna överhuvud taget mera intresseväckande led ingår klättring genom klyfta uppför den branta östra väggen. Den 31 juli

20 Maj 1923 Lösnummer 35 öre
HVAR 8 DAG
 •ILLUSTR• •MAGASIN•



OMSLAGSVIGNETT TILL FÖRELIGGANDE N:R 34.

I mörkgrön dubbeltonfärg.

"Vår" — en ovanligt vacker kamerabild tagen av herr H. Lönnquist, Örebro.

1922 utförde "tvenne käcka damer i 20-årsåldern" (Se Sv. Turistför:s nyligen utkomna årsskrift, sid. 323!) — såsom föregångare för sitt kön — Stortoppens bestigning efter sistnämnda led; dessa damer voro: Fröknarna Greta Jansson (från Gellivare) och Tyra Lomm (från Uppsala). Bilden är tagen omedelbart efter lyckligen fullbordad passage uppför väggklyftan. Vederbörandes kondition lämnar synbarligen intet övrigt att önska!

Till bild å sid. 540.

En ganska märklig biltfärd företogs nyligen av två unga damer från Stockholm, fruarna Annie Robbert och Mimmi Högman. Färden gällde sträckan Kristiania—Fredriksstad—Mellerud—Vänersborg—Stockholm och försiggick i fru Robberts 6-cylindriga, luftkylda Franklin-vagn, vilken gick förträffligt med endast en punktering och ett ringombyte som damerna utan hjälp utförde liksom de rätt sig utan hjälp under hela den 2½ dagar långa turen.

Dan. Broström, innehavare av den stora rederifirman Axel Broström & Son i Göteborg och chef för ett flertal ångfartygs- och rederibolag, varigenom han dirigerar Sveriges största ångfartygsflotta. Åren 14—17 statsråd och chef för Sjöförsvarsdepartementet. Till redan gjorda milliondonationer till fromma för olika, allmängagneliga ändamål har B. i dagarne

fogat en ny donation å 300,000 kronor. Detta belopp är avsett att delas mellan Göteborgs Högskola och Göteborgs Sjöfartsmuseum i och för inrättande av en professur i etnografi vid Högskolan samt förvärvande av ett akvarium å Sjöfartsmuseet. Den stortade gåvan är överlämnad till Göteborgs stad under benämning "Dan Broströms donation vid Göteborgs 300-årsjubileum.

*

Mauritz Sahlin. F. 1860, stud. 78, jur. utr. kand. 83, v. hvd. 86, därefter sekr. i Genpoststyr., byråchef i Telegrafstyr., exp.-chef, kansliråd och byråchef i Finansdep., generaldir. o. chef f. Telegrafstyr. 02, gen.-dir. o. chef f. Järnv.-styr. 04—07, tf. landshövd. i Stockholms län 08—19, i dagarne tillförordn. överståthållare under den tid överståthållaren Hederstierna utövar ämbete såsom utrikesminister. Biografi och helsid.-portr. årg. V:6.



Foto Jæger, Sthm.

Utside: Sjöberg, Gbg.

M. R. SAHLIN.

Landshövding.

Nyttillförordnad Överståthållare.

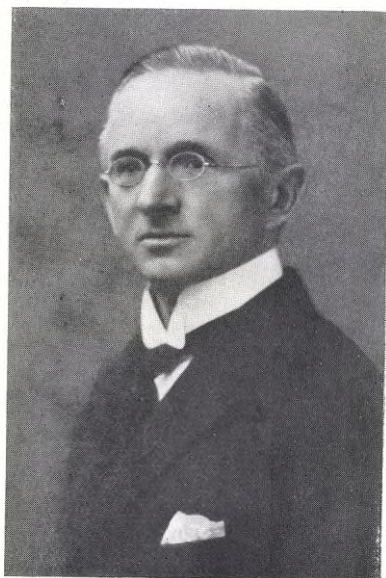


Foto. Kavneil, Göteborg.

Utside: Sjöberg, Gbg.

D. BROSTRÖM, Skeppsredare, Göteborg. Har i dagarne till minne av Jubileumsutställningen gjort en donation å 300,000 kr. till Göteborgs stad att fördelas mellan Göteborgs Högskola och Göteborgs Sjöfartsmuseum.



PROMOTIONEN I GÖTEBORGS HÖGSKOLAS AULA: Promotor, professor Wilhelm Lundström, bekrävar den nykreeerade hedersdoktorn, redaktör Henrik Hedlund. Foto. Allard, Gbg.

Vidstående bild: DE NYA DOKTORERNA. (Hedersdoktorerna med jetstil.) Fr. v. sittande: N. G. Stern; främsta raden, stående: A. G. Tilander, H. Hedlund, pro-otor professor V. Lundström, H. Fröding, G. Sarauw; andra raden: E. T. Lilie, S. Graners, K. J. Kalén, J. A. Lindquist. — Se även sid. 530. Foto. Olsson & Hammarqvist, Gbg.

Kliché: Göta Klichéfabrik & Klichéanstalt, Gbg

grupp. Bland dessa yngre fångsla särskilt Owe Zerge, som i sin starkt italienskt påverkade stil bland annat gjort ett vackert gossporträtt, Ernst Söderberg och Gabriel Strandberg, vilka bägge också i viss grad lärt av Italiens gamla mästare. Den yngsta konstnärsgenerationens avdelning inrymmes i Chalmers tekniska skola och bland de där utställda sakerna återfinnas bl. a. mycket goda arbeten av Olle Ägren och Ewald Dahlskog, Eric Detthow m. fl.

Till bild å sid. 536.

Då planen för den i Jubileumsutställningen ingående expositionen av svensk konst (till vilken utställning vi särskilt skola återkomma i ett följande nr) enligt många konstnärers mening icke lämnade plats för ett stort antal i modernt svenskt konstliv betydande artisters arbeten, sammanslöto sig dessa för att bilda en opponentsalong. Denna öppnades den 12 maj i all stillhet av kronprinsen under dennes Göteborgsbesök. Stoffet har uppdelats på tvenne huvudavdelningar. I den ena, inrymd i Valands utställningssalar, finner man den äldre generationen med namn sådana som Georg von Rosen och Bruno Liljefors främst. Flera av den sistnämndes helt nyligen målade tavlor förväna genom en sällsynt mjuk och vacker färgskala, vilken ej alltid utmärkt konstnärens arbeten. Namn sådana som Oscar Björck, Emil Österman, Gottfrid Kallstenius, G. Rydberg, Gustaf Cederström, Gustaf Fjæstad, Per Ekström och Axel Lindman äro — många andra att förtiga — sedan gammalt välkända. Några yngre förmågors verk ha jämte en del skulpturarbeten anslutits till denna äldre

Till bild å sid. 541.

Englands konungapar har i dagarna avlagt ett med stor entusiasm hälsat besök i Rom. Folkmassornas hjärtliga stämning, som tydligen trädde i dagen vid konung Georgs och drottning Marys färd genom stadens festsmäckade gator, tycks även motsvaras av ett politiskt samförstånd, vilket måhända i sinom tid kan medföra verkliga resultat. Mussolini har icke heller försummat att jämte denna välvilja från italiensk sida framhålla fascismens välsignelsebringande verkan för landet. Likaså vill han tillmäta detta första besök av en främmande makts suverän under fascistväldet stor betydelse.

Tillfölje ett överflödande rikligt illustrationsmaterial, som fordrar omedelbart införande, nödgas vi uppskjuta införandet av Veckans Porträttgalleri till närmast följande nummer.

VARNHEMS NYRESTAURERADE KYRKA INVIGES.



Det gamla Varnhemstemplet, som nu genom pietetsfullt och skickligt restaureringsarbete åter blivit en av Nordens märkligaste kyrkor, har som så många andra av vår svenska landsbygds kyrkor en på samma gång vacker och intressant historia. Den äldsta kyrkan var ansluten till det storslagna kloster, som av cisterciensermunkar från Alvastra under 1150-talet började uppföras i Varnhem. Av denna kyrka återstår emellertid intet och den nuvarande kyrkans byggnadstid kan med stor sannolikhet anslås till

PROCESSIONEN TILL KYRKAN, företrädd av kyrkstiöten efter vilken följde de officierande prästerna samt biskop Danell i full ornat med mitra och kräkla.

Nederst:

DEN HÖGTIDLIGA INVIGNINGSCEREMONIEN. Längst fram synes det återuppsatta korskränket samt till höger och vänster huusstolarne, byggda av De la Gardie för konung Karl XI och hans gemål. Jämför med bilden nederst t. v. å följande sida.

Varnhems klosterkyrkas invigning efter de omfattande reparationsarbetenas avslutande ägde rum Kristi Himmelfärdsdag och blev en högtidlighet av särskilt ståtliga former. Ett stort antal av konungafamiljens medlemmar närvaro, konungen, kronprinsen, prins Eugen, hertiginnan av Västergötland med döttrarna Märta och Astrid samt prinsessan Ingeborgs kusin, hertiginnan Olga av Braunschweig-Lüneburg, som f. n. gästar vårt land. Vid sin ankomst mottogs konungen av byggnadskommissionen med landshövding och fru Ekman i spetsen, varefter konungen vid folkskolan mottog församlingens vördnadsfulla hälsning genom dess kyrkoherde A. von Sydow. Sedan landshövding Ekman utanför kyrkan i ett längre tal genomgått kyrkans och restaureringsarbetets historia förrättades invigningsgudstjänsten av biskop H. Danell.



Fotos Andersson, Skara.

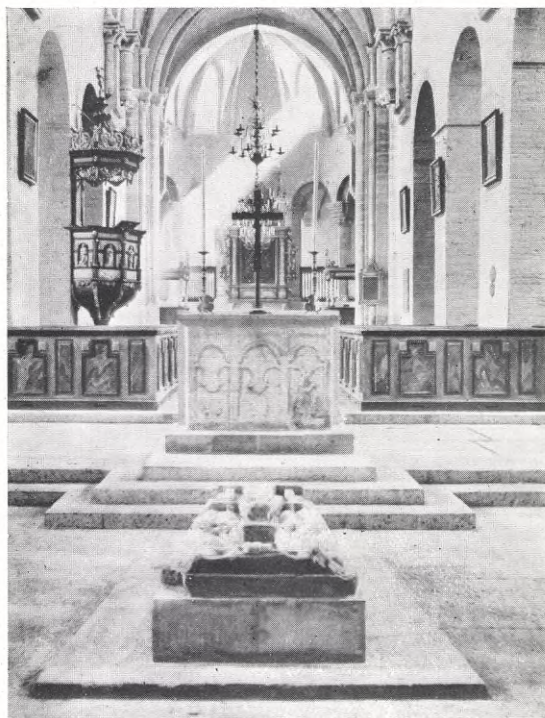
Kliché: Ge's Bildbyrå & Klichéanstalt, Öbg.



Fotos Arkitekt A. Forssén. Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg
VARNHEMS GAMLA KLOSTERKYRKA, ETT AV VÅRA FÖRNÄMSTA KYRKLIGA MEDELTIMMINNEN I NYRESTAURERAT SKICK. TVÅ EXTERIÖRER: T. v. Koret och norra fasaden från N.O.; t. h. Koret från Ö. Kyrkan har bl. a. fått nya spåntak samt blivit fogstruken och befriad från puts.

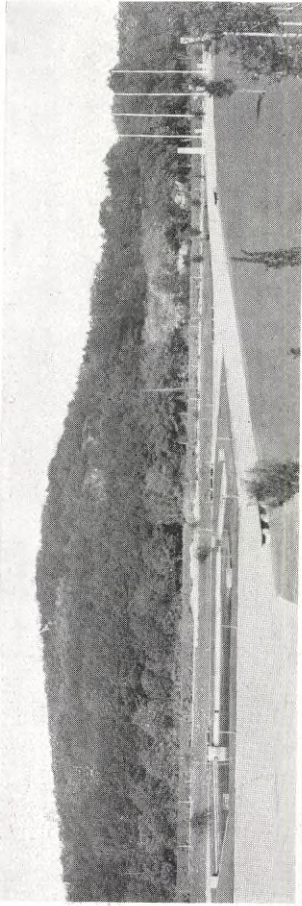
1200-talets mitt. Byggnadsarbetet har tydligtvis letts och till stor del utförts av fransmän, sannolikt cistercienserlekröder från något av de burgundiska klostren.

Under reformationstiden fick den ståtliga kyrkan lida oblidla öden, och under danskarnas fälttåg upp genom Forts. å sid. 544.

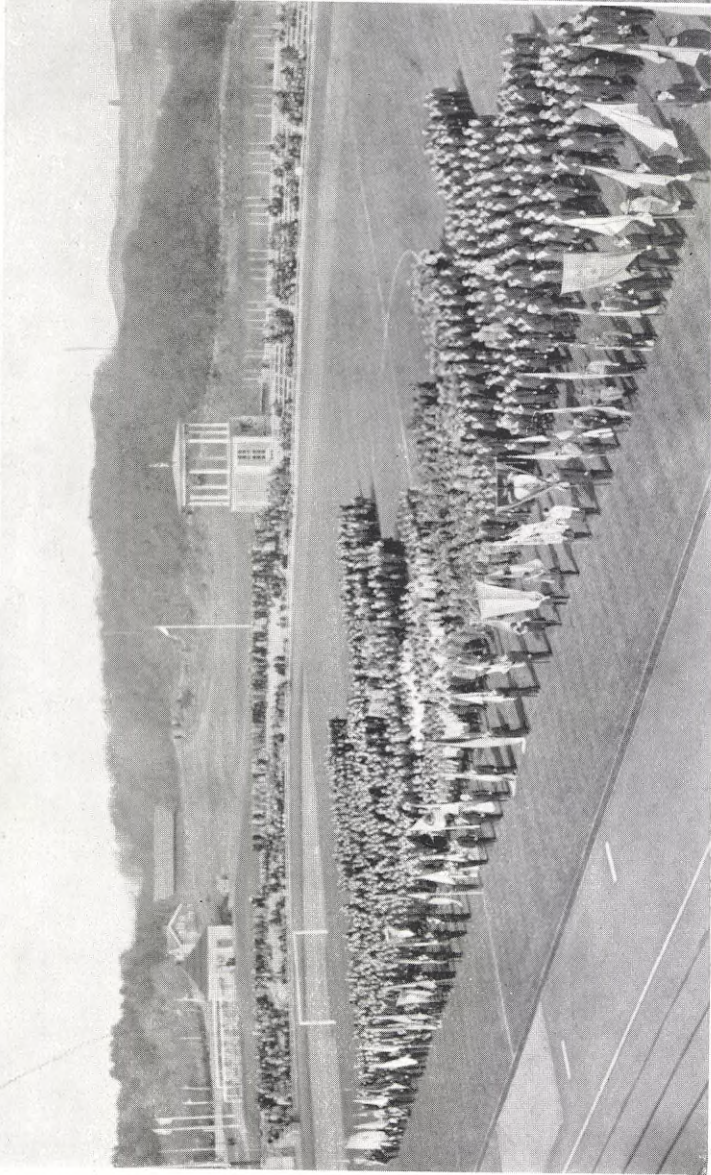


TVÅ INTERIÖRER: T. v. Mittskeppet mot Ö. (koret). Närmast syns Birger Jarls grav och det återuppbyggda lekrödraaltaret av sandsten från 1200-talets förra hälft. Jämför med den nedre bilden å föregående sida. — T. h. Mittskeppet mot V. med den nya orgelfasaden och 1600-tals-läktarbarriär å återuppsatt. — Fotos Arkitekt A. Forssén. Kliché: Goss, Gbg.

SLOTTSSKOGSVALLEN I GÖTEBORG INVIGES.



INVIGNINGEN DEN 12 MAJ. 1. Entren; 2. Kronprinsen förklarar Slottsskogsvallen öppnad; 3. Kronprinsen jämte politibogmästare P. Lamberg och överstejöhnan C. Rodhe; 4. Defilering för Kronprinsen.
Fotos 2—4 Göteborgs Ill.-byrå.



Slottsskogsvallen, Göteborgs städtliga idrottsplats, invigdes den 12 maj av kronprinsen, som vid sin ankomst mottogs av Slottsskogsvallens beredning med maskindirektör D. O. Silfverstolpe i spetsen. Efter en imponerande defilering av idrottsmän, gymnaster, skolor och scoutar lämnade herr Silfverstolpe i ett kortare tal en god överblick av idrottsplatsens tillblivelsehistoria, varav bl. a. framgick att tanken på densamma först
Forts. å sid. 542.



DEN SEPARATA KONSTUTSTÄLLNINGEN VALAND-CHALMERS.



EN AV SALARNE Å VALAND, där våra senare svenska konstnärers verk hysas, medan det senaste av svensk konst finnes å Chalmers. Å vår bild syns i föndestavelor av Bruno Liljefors, på var sida om dörröppningen Per Ekström, t. h. en vägg för G Fjested samt Tore Strindbergs staty "Krokus". Text å sid. 552. — *Kilbom & Co. Östg.*



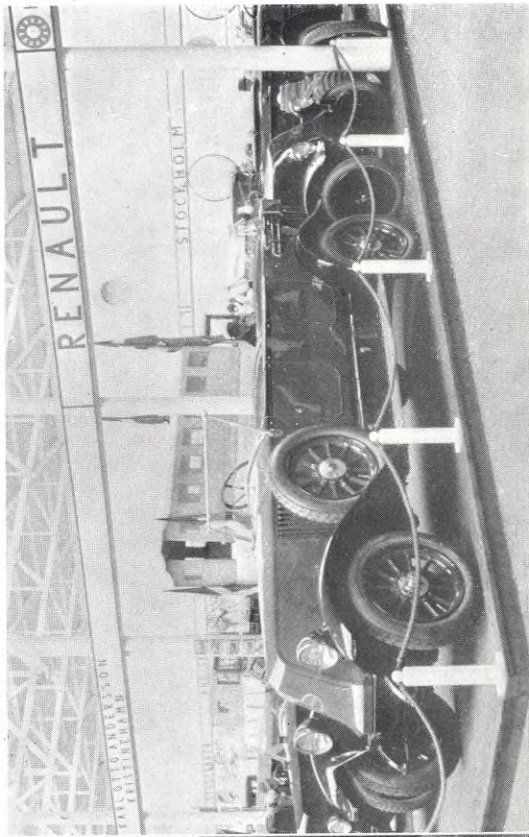
LIVFÖRSÄKRINGSAKTIEBOLAGET "THULE" FIRAR 50-ÅRS JUBILEUM, den 12 maj. Grupp av bolagets chef, direktör Sven Palme (X) omgiven av inbjudna äldre agenter samt av avdelningschefer, inspektörer, styrelsemedlemmar och tjänstemän. Foto. Lamm, Sjöhm. — *Kilbom & Co. Östg.*

Livförsäkringsaktiebolaget Thule firade den 12 maj sitt 50-årsjubileum under synnerligen ståtliga och högtidliga former. En mängd hyllningar från systerbolag i såväl in- som utlandet ingingo och halvsekelminnet firades med en festbankett på Hasselbacken varvid för första gången utdelades bolagets nyinstituerade jubileumsmedalj i guld och silver. Livförsäkringsaktiebolaget Thule, som i december 1872 fick sin första bolagsordning fastställd, bildades på initiativ av bokhandlaren P. J. Fagerström, och blev dess förste verkställande direktör en av stiftarne, häradshövding C. O. Schlyter till 1873, därefter herr A. I. Edström till 1879, ovannämnde P. J. Fagerström till 1888 då han till efterträdare som verkställande direktör fick chefen för Skandias livförsäkringsbyrå, följnamt Sven Palme, som alltsedan kvarstått och ännu kvarstår som ledare för företaget. Från denna tid kan också Thule räkna sitt egentliga uppsving och allt sedan 1898 intager detta bolag obestriddigen platsen som Sveriges största livförsäkringsbolag.

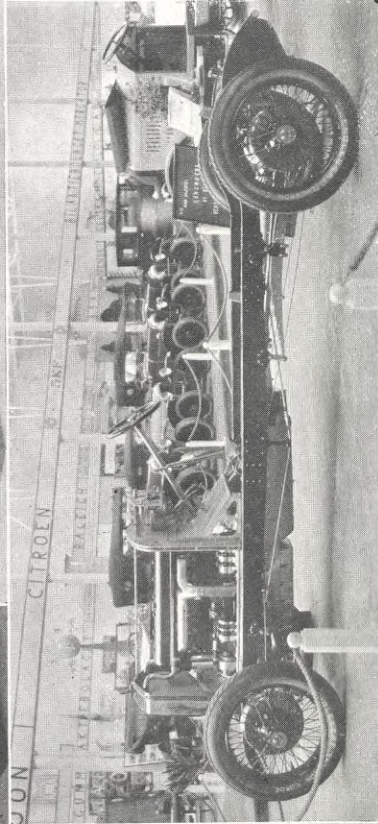
INTERNATIONELLA AUTOMOBILUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG 1923.



1. KONUNGEN KRONPRINSEN OCH PRINSESSORNA VID INVIGNINGEN. — 2. KONUNGEN BESER EN VOISINVAGN. Längst t. v. herr Dan Broström, Automobilutställningens styrelseordförande, sekreterare i utställningen samt ledamot av styrelse och arbetsutskott är löjtnant E. Ramm-Ericson, verksamhetsledamot av arbetsutskottet herr George Seaton. — 3. VY ÖVER AUTOMOBILUTSTÄLLNINGEN. I förgrunden motorcykelavdelningen. — Text & sid. 542. — Foto. H. D. Utställningsfotograf. — Krick: Gods Bildbyrå & Kjöpermanus, Gbg



2. Franska vagnar. 1 följn den Renault-bil, utställningens mähända elegantaste vagn. 3. En dansk lastbil som gått 10,000 km. i en sträcka utan något uppehåll — alltså ett världsrekord.



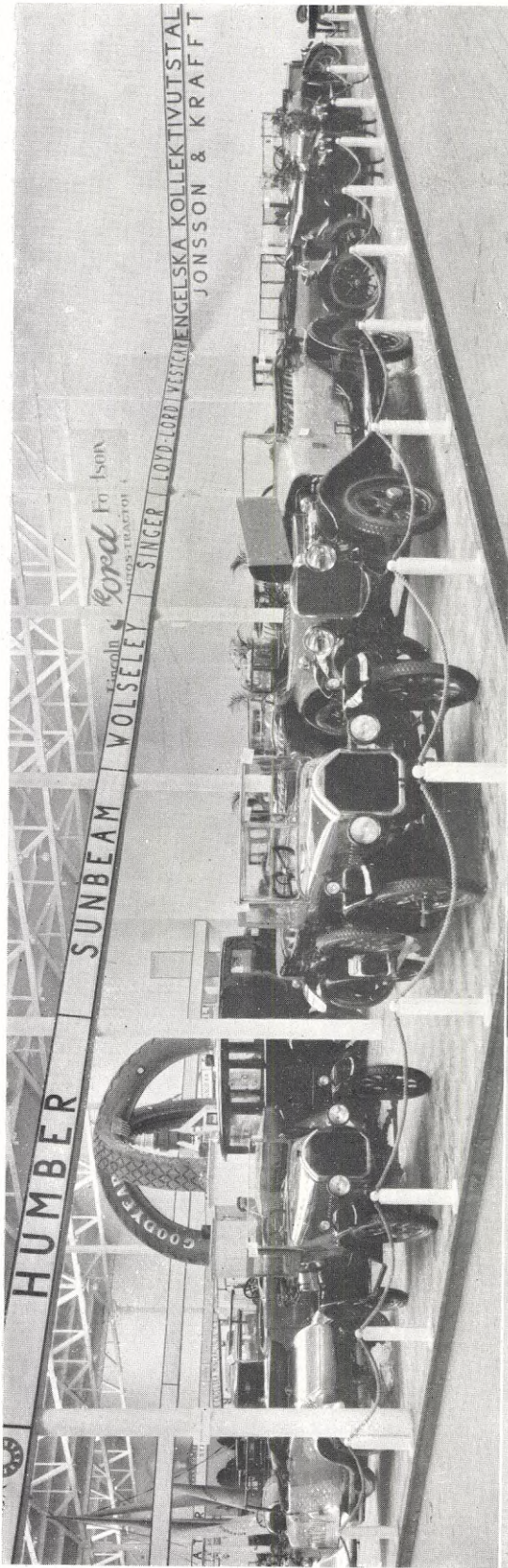
INTERNATIONELLA AUTOMOBILUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG:

1. Scania-Vabis. Längst t. h.: Den första i Sverige tillverkade automobilen, konstruerad av ingenjör Gustaf Ericsson (5).
 4. Ett belgiskt "Excelsior"-chassis; i bakgrunden Citroën-bilar, bland dem en "Auto-chenille". 5. Ingenjör Gustaf Ericsson, Stockholm, en av det svenska automobilväsenets föregångsmän.



Fotograf: G. G.

1-4. Hvar 8 Dags Utställningsfotograf.



— för fotografier.

E. RAMM-ERICSON.

Utsiällningens sekreterare.

Arbetsutskottets verkställande ledamot.

G. SEATON.

Arbetsutskottets verkställande ledamot.

Text å sid 542. — Bild: Göta Bildbyrå & Källmanstadi, Gns

INTERNATIONELLA AUTOMOBILUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG. Överst: Engelsk kollektivutställning. — Nederst: En tysk montre

HVAR 8 DAG



Foto. Rahm, Stockholm.

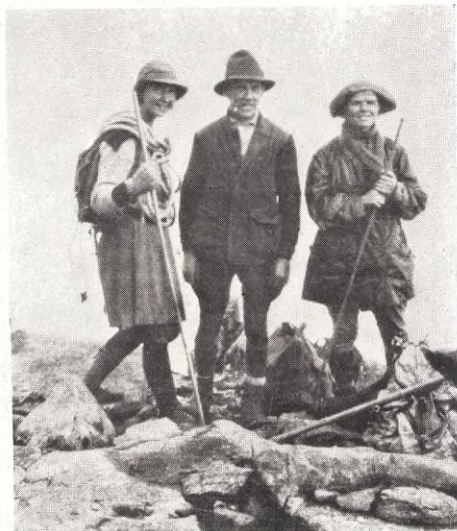
Kliché: Gode, Gbg.

Överst t. v. REPUBLIKEN LETTLANDS NYA SÄNDEBUD VID SVENSKA HOVET, en-voyén Charles Zarine och hans maka m:me Henriette Zarine.
Text å sid. 531.

Därunder VOROVSKI, Sovjetregeringens representant i Lausanne, där han den 10 maj blev ihjälskjuten av en schweizisk-rysk jana tiker.
Text å sid. 531.

KVINNLIGA SPORTSBRAGDER. Överst t. h. Kebnekaises topp — Sveriges högsta — besigtig av två unga svenskor, fröknarne Greta Jansson från Gellivare (t. v.) och Tyra Lomm från Uppsala (t. h.) samt herr D Cronstoe.
Text å sid. 531.

Efter fotografier.
Kliché: Sjöbergs, Gbg.



TVÅ DAMER FÄRDAS KRISTIANIA-STOCKHOLM I BIL UTAN MEDHJÄLPARE. Fruarne Annie Robbert och Mimmi Högmán (vid ratten) från Stockholm. Text å sid. 531. — Foto. Bildcentralen. —



Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

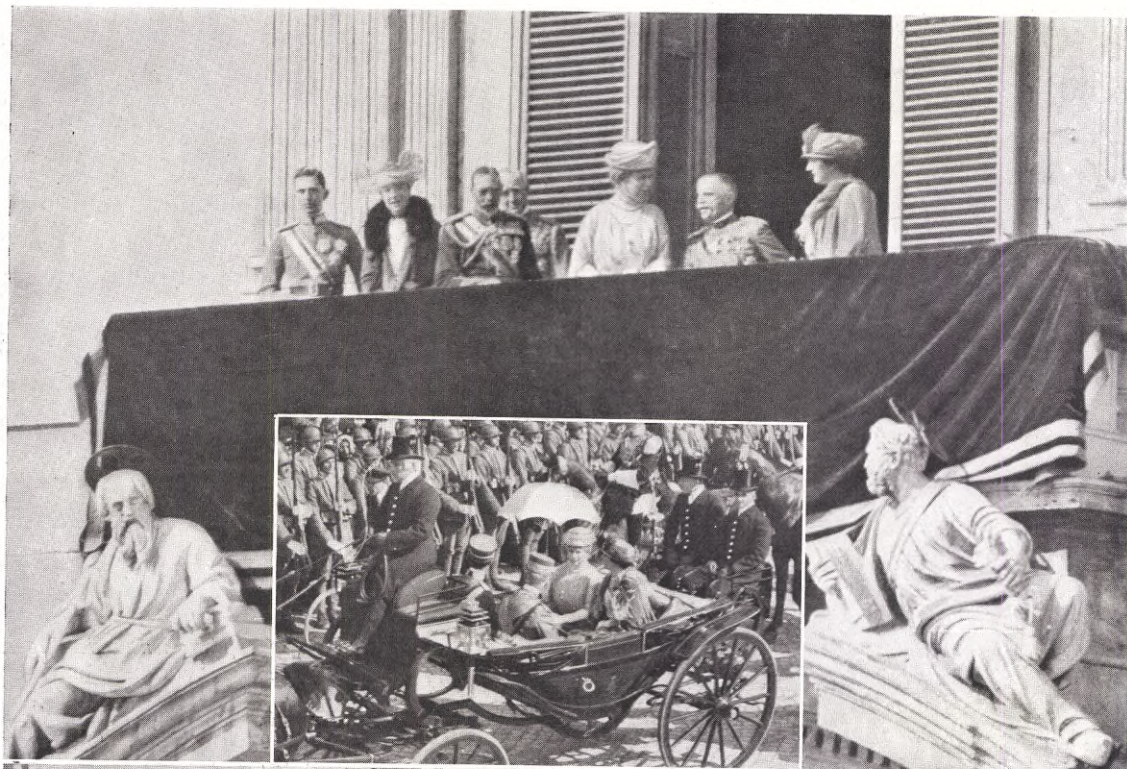
Härunder: KRISTIANSTENS FÄSTNING VID TRONDHJEM i vilken en förödande explosion ägde rum den 12 maj. — Text. å sid. 544



Foto. Reimers, Gbg.

Kliché: Aug. Sjöbergs Klichéanst., Gbg

ETT BETYDELSEFULLT KONUNGAMÖTE.



ENGELSKA KONUNGAPARET PÅ BESÖK HOS ITALIENSKA KONUNGAPARET I ROM. ANKOMSTEN. Nederst. Konungarne Georg av Storbritannien och Irland och Victor Emanuel av Italien åka från stationen till Quirinalen efter ankomsten (1) följda av drottningarne Mary och Helena (2). Överst: Sveräverna på Quirinalens slottsbalkong med entusiasm hälsade av folket. Fr. h. Drottningarne Helena och Mary, konungarne Victor Emanuel och Georg, hertiginnan av Aosta samt italienske kronprinsen. Text å sid. 532. — Efter fotografier. — Klische' Aug. Sjöbergs Klischéanst., Gbg



Fotos. Ohm, Malmö
 NORRA SKÅNSKA INFANTERIREGEMENTET avtöcker en minnessten (1) å Ljungbyhed, dess mötesplats sedan 111 år, som regementet nu definitivt lämnat för kasärning i Kristianstad; Överste R. O. Marks von Würtemberg utdelar medaljer (2). Därunder: TOTALISATORNS LYCKADE DEBUT vid kapplöpningarna å Jägersro den 10 maj.

Kapplöpningarna vid Jägersro, årets första och avhållna i samband med hästutställningen i Malmö, hade samlat en mer än vanligt talrik publik. Orsaken får till stor del sökas i totalisatorns reentré i svensk ryttarsport. Systemet, en kombination av det s. k. grunewaldska och ett nytt av kamrer Ek upfunnet, föreföll väl lämpat för våra svenska förhållanden och fungerade utmärkt. Omsättningen uppgick också till c:a 33,000 kr., av vilka en del medel tillfalla stuteriöverstyrelsen. Förste pristagare i de olika loppen blevo herr G. A. Westerberg på Guntram (med favoriten Heartless Maud på andra plats), underlöjtn. C. Peyron på Trollius, dir. J. Berghoffs Printonan Boy (i Jockeyklubbens jubileumslöpning), fänrik H. Strömfelt på Gertie-Boy, underlöjtn. Tamm på Hilderstone och kapten von Braun på Mininda.

SLOTTSKOGSVALLENS INVIGNING. Forts. fr. sid. 535.
 tagit fasta former i samband med utarbetandet av planerna på den stora Jubileumsutställningen. Sedan 1918 hade emellertid arbetet med kraft bedrivits och erforderliga medel — närmare en million kronor — beviljades efter hand av stadsfullmäktige. Stadsfullmäktigeordföranden, herr Axel Carlander mottog så av beredningen å stadens vägnar detta nya Stadion, varefter kronprinsen med ett mycket anslående tal förklarade Slottskogsvallen invigd.

Trots ett synnerligen ogynnsamt väder hade idrottsmännen samlats i fulltaliga skaror och ett flertal tävlingar avhölls.

AUTOMOBILUTSTÄLLNINGEN I GÖTEBORG.

Till bilder å sid. 537—539.

Tanken på att anordna en internationell automobilutställning i Sverige är onckligen ganska lockande för alla motorintresserade och den har upptagits till

diskussion flera gånger sedan bilismen fått en sådan omfattning i vårt land att man kunnat påräkna ett allmänt intresse för en generalorientering över den internationella bilmarknadens tillgångar. Dess för verkligande har emellertid stött på svårigheter, som väckt betänksamhet och farhågor att uppoffringarna för utställningen skulle bli större än den praktiska nyttan. Det var också ett ganska djärvt initiativ som togs, när det beslöts att anknyta en internationell automobilutställning till de övriga storslagna anordningarna vid firandet av Göteborgs stadsjubileum — ej mindre djärvt sedan det visade sig att planen möttes av ett organiserat motstånd från ett antal av de större bilhandlarna. Endast så mycket mer äro de män, som genomförde utställningstanken, att lyckönska till det beundransvärda resultat av deras arbete som föreligger.

Den internationella automobilutställningen i Göteborg kommer alldeles säkert att bedömas mycket olika och så många skilda intressen spela in, att den

oantastliga objektiviteten torde bli hårt klämd mellan sköldarna. Den stora motorintresserade allmänhetens totalomdöme torde dock bli, att expositionen trots allt har fått en imponerande omfattning, är väl arrangerad och har utomordentligt mycket av intresse att bjuda — där komma sålunda initiativtagarna att få det erkännande de förtjäna.

En viss officiell prägelse får utställningen genom den insats de två ledande motororganisationerna gjort — redan vid entréen möter man K. Automobilklubbens och Svenska Motorcykelklubbens utställningar. K. A. K:s vägutställning är ypperligt anordnad och har fått den lämpliga instruktiva läggning, som särskiljen skall intressera väganläggare och vägunderhållningsskyldiga. Båda klubbarna lägga för övrigt tonvikt på sin försäkringsverksamhet och markera sina strävanden att föra motorismen framåt efter sunda linjer. S. M. C. K. väcker därjämte genom vackra bildserier intresse för sin internationella 6-dagars-tävling i augusti — ett sportevenemang, som blivit jämfört med Olympiska Spelen 1912.

Efter att ha passerat de båda klubbarnas förgård träder man in i den stora utställningshallen, som imponerar redan genom sina mått. Till höger har man den svenska avdelningen, nästan för granitmassigt tung, grå och massiv, men samtidigt imponerande genom soliditet och vederhäftighet. Scania-Vabis' och Tidaholms lastbilar uppta huvudutrymmet. Scania-Vabis omnibus torde vara en nyhet, som är ägnad att väcka intresse i dessa tider, då nästan dagligen nya omnibuslinjer startas. Gislaved och Trelleborg utställer automobilgummi och särskilt den förra gummi-fabrikens nya ringtyper se mycket lovande ut. Svenska järnverken ha en kollektivutställning högkvalitetsmaterial och hänvisa för övrigt liksom Aga till sina stora monter i exporthallen. Gefle Verkstads- & gjuteri a.-b. utställer motordelar av elektrometall ägnade att väcka konstruktörers uppmärksamhet. Slutligen utställer Mackmeter sina bekanta bensinanläggningar, som ju redan äro välkända från hundratals bensinstationer över hela landet.

De svenska varorna äro emellertid inte ensamt tillfinnandes inom "svenska avdelningen", ty den första monter man möter inom huvudhallen rymmer den kanske främsta produkten på landmotorismens område — Husqvarna motorcykel. Man finner där dels två typer av den berömda solomaskinen, vars utveckling under de senaste tjugo åren framställdes i en utmärkt bildserie inne på S. M. C. K:s utställning, dels sidvagnsmodellen av 1922, som väl allteftersom erfarenheterna hinna tillämpas skall bli solomaskinen jämnbördig.

Det är omöjligt att inom den här givna ramen kunna ägna var och en av de övriga utställarna i den stora hallen ens ett omnämnande — det skulle för övrigt blott bli en upprepning av utställningskatalogen — utan man måste inskränka sig till att plocka ut några saker vilka väcka särskilt intresse. På ena sidan om Husqvarna-motorn har man till exempel Robos utmärkt väl ordnade, intressanta utställning av apparater, ypperliga bilhorn m. m. från Bosch, Stuttgart.

Till höger innanför entréen har man en kollektivutställning av engelska motorcyklister, som inte skall förfela att väcka alla motorcyklisters intresse och beundran. Utställningen ger en förning om att de amerikanska maskinerna inom kort skola möta en verkningsfullare engelsk konkurrens än hittills, sedan engelsmännen företagit avsevärda prisreduktioner. De engelska maskinerna ställa sig fortfarande rätt dyra — men det är fråga om merkostnaden verkligen skall kunna dämpa den entusiasm maskiner som de här utställda Grand Prix-Sunbeam, Zenith J. A. P. eller Triumph-Riccardo väcka hos sportsmännen. U. S. A. före-

trädes på utställningen av sina största maskiner Henderson-Excelsior och Ace. De engelska maskinernas läckra finish är även ett föredöme för svensk industri.

Sportsmässigheten är även utmärkande för de engelska bilarna på utställningen och det är den som gör att man så gärna dröjer vid dem. Denna sportmässighet är emellertid på typiskt engelskt sätt förbunden med komfort. Körställningen är genomgående bekväm i dessa vagnar, pedalernas placering sådan att fötterna alltid befinna sig i vilsamt läge, kontrollspakar och justeringsanordningar lätt åtkomliga. Betänksamhet väcker endast i vissa fall något klena dimensioner på bärande delar och något för mjuk fjädering på några av de mindre vagnarna, som troligen skulle visa sig rätt bångstyriga på en något knagglig väg.

De nationella olikheterna framträda för övrigt rätt tydligt vid de olika montererna. Den mest franska bland vagnarna vill man sålunda gärna kalla Renault, vars linjer obestriddligen äro utomordentligt eleganta. Mycket starkt intresse tilldrar sig naturligtvis Voisin, som hastigt kommit i ropet hos oss efter ett par uppmärksammade tävlingssegrar. Man har här för övrigt tillfälle att göra en lustig jämförelse, som ger ett starkt intryck av bilsmens utveckling — den elegantaste och mest uppmärksammade av voisinvagnarna är nämligen försedd med ett karosseri, som ritats av ägaren själv, ingenjör Gustav Ericsson, vilken även konstruerat den första svenskbyggda automobilen, som man såg inne på den svenska avdelningen vid sida av de nyaste Scania-Vabisvagnarna. Om denna lyxbils ägare, som bruket är bland bilister, stundom kallar sin vagn för "kärran", skulle man vilja veta vad han kallade sin förstling, den verkliga hästlösa kärran.

De franska vagnarna utmärka sig för övrigt liksom de engelska genom en minutiös läcker finish och ett delikat detaljarbete. Särskild uppmärksamhet tilldrar sig också några speciella utställningschassier, som glänsa av nickel och blankpolerat stål — främst det belgiska Excelsiorchassiet med Adexstabilisator och fyrhjulsb romsar.

De tyska vagnarna äro spridda på ett flertal monter, men överallt möter man samma markerade soliditet, samma något tunga lyx. De bilda dock mindre en motsättning till de franska och engelska vagnarna, än en förening av deras goda egenskaper — de hålla eller söka hålla en medelväg mellan sportmässighet och lyx och framstå huvudsakligast som goda bruksvagnar. Som ett gott exempel på det bästa tysk bilindustri bjuder kan man betrakta Szawa och Hassiamotorn, där allt i minsta detalj, t. o. m. bilringarna av Continentalmärket, är tyskt arbete. Österrikaren Steyr visar en dragning åt lättare och har ju redan bevisat sin förmåga att intressera svenska bilköpare.

De amerikanska vagnarna slutligen framträda även här som de typiska bruksvagnarna, delvis avsedda för en marknad med snabb omsättning. Det är till största delen välkända märken, Chandler, med yngre brodern Cleveland, Overland, Studebaker m. fl. En intressant nyhet är Moon, en Sit Louisvagn av synnerligen tilltalande typ och ett pris som borde kunna förskaffa den en plats i konkurrensen. Särskilt representativt amerikansk torde man dock kunna beteckna Fordmontern. Den rymmer de två ytterligheterna av Fords produktion — Ford och Lincoln. Redan den här utställda 1923 års modellen av Lincoln är en beundransvärd skapelse, en verklig lyxvagn till moderat pris.

Det finns dessutom på utställningen en massa fackmässiga detaljer som äro ägnade att väcka intresse och även fackmännen torde tvingas till erkännandet av den internationella automobilutställningen som en succés.



Efter fotografen

Kliché: Sjöberg, Gbg.

JAPANSK GÅVA TILL PASTEUR-INSTITUTET. En japansk delegation överlämnar dels 100,000 francs till Pasteur-Institutet, dels två japanska konstnärliga vaser till samma värde till Pasteurs grav. Å bilden sitta fr. v. en japansk vetenskapsman, dr. Roux, Japans chargé d'affaires, dr. Calmette och M. Valéri Rado, Pasteurs dotterson.

VARNHEM. Forts. fr. sid. 534.

landet 1567 avbrändes dess tak och stora skador anställdes. Ett djupt förfall härskade så fram till 1600-talets mitt, då Magnus Gabriel De la Gardie, den lysande ädlingen, i riktigt känsla för den minnesrika byggnadens sanna värde med egna medel lät istandsätta den och inreda den till församlingskyrka för Skarke församling. Han lät dessutom uppsätta monument över de medeltida svenska märkesmän, som

enligt traditionen ligga begravda i Varnhem, nämligen över konungarna Inge d. ä., Knut Eriksson, Erik Knutsson och Erik Eriksson samt över Birger Jarl. Invigningen ägde rum 1673, troligen på Kristi Himmelfärdsdag, vilken ännu i vår tid anses såsom en särskild högtidsdag för Varnhem. Den senaste invigningen betecknar alltså på samma gång firandet av ett 250-årsminne.

1800-talet blev åter en sorgetid i kyrkans historia och den redan 1905 av Varnhems församling beslutade restaureringen var välbehövlig. Åtskilliga ändringar i den ursprungliga planen ha emellertid vidtagits och sedan 1918 har arbetet stått under ledning av en särskild kommission, bestående av landshövdning Axel Ekman, biskop Hj. Danell, dr. Emil Eckhoff, professorn, numera riksantikvarien Sigurd Curman, kyrkovärden J. Petterson och nämndeman Edv. Jansson. Kontrollant har varit arkitekt Axel Forssén och byggmästare ingenjör Alb. Bergling, Skara.

*

Till bild å sid. 540.

En explosion av sällsynt våldsamhet ägde den 12 maj rum i Kristianstens fästning vid Trondhjem.

Vid 4-tiden på morgonen hördes en kraftig detonation, härrörande från ett exploderande ammunitionsförråd, fönstren i staden krossades i mängd och stora stenblock slungades omkring. Ett flertal hus ramponerades och en sålunda inträngande sten dödade en ung fru. Dessutom skadades fem personer allvarligt. Trondhjems kommun kommer troligen att av militärväsendet begära ersättning för den betydande skadegörelsen.



Efter fotografen

Kliché: Aug. Sjöbergs Kitchénast., Gbg.

HINDENBURG föremål för nya stora hyllningar vid avtäckandet den 6 maj av ett monument å övningsplatsen i Döberitz över 3:de Gardesregementet. Generalfältmarskalken v. Hindenburg (1), prins Eitel Friedrich (2) och riksförsvarsministern dr. Gessler (3).